

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte – Ion Guzun,

Judecători – Sergiu Daguța, Ghenadie Eremciuc,

examinând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul *Natalia Uncu* în interesele inculpatului Nicolai Roșca, împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală în privința lui

Roșca Nicolai XXXXX, născut XXXXX, domiciliat mun. XXX, str. XXXX, domiciliu înregistrat în XXX,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 01.12.2021 – 08.04.2022;

instanța de apel: 04.05.2022 – 08.11.2022;

instanța de recurs: 02.02.2023 – 28.06.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar menționat, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința din 08 aprilie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, *Roșca Nicolai* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a fost condamnat la 2 (doi) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani.

S-a dispus menținerea măsurii preventive aplicate obligarea de nepărsire a țării până la devenirea definitivă a sentinței.

1.2. Prin aceeași sentință Șipitca Mihail XXXXX a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 190 alin. (2) lit. b), 190 alin. (2) lit. b), 190 alin. (2) lit. b), 190 alin. (2) lit. b), 190 alin. (2) lit. b), 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, și în conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a aplicat pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare, fiind liberat de executarea pedepsei principale stabilite sub formă de 6

ani închisoare, conform art. 2 alin. (1) și (3) a Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia, însă în privința acestuia în prezent hotărârile judecătorești nu se contestă cu recurs ordinar.

În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Roșca Nicolai prin înțelegere prealabilă și împreună cu Șipitca Mihail locuitor al sat. Șofrîncani, r-nul Edineț și alte două persoane în privința cărora cauza penală a fost disjunsă, acționând cu intenția îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a persoanei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, însoțită de comportamentul dolosiv și viclean, la 30.06.2021 căpătând încrederea cet. Bîcu Maria XXXX, locuitoare a sat. XXXX, r-nul XXXXț, au convins-o să procure în credit în baza contractului de credit nr. V696576, un telefon mobil de model „Samsung Galaxy” A32 4/12 și o pereche de căști de model „Monster Clarity” 102 AirLink la preț de 5520 lei, de la un magazin a companiei „Orange” amplasat în or. Briceni, bunuri pe care le-au însușit pentru sine cauzându-i părții vătămare daune considerabile.

Acțiunile lui Roșca Nicolai au fost încadrate juridic în baza art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, după semnele calificative – *”escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, fapta care a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșită de două sau mai multe persoane, care au produs daune considerabile”*.

2. Nefiind de acord cu sentința, procurorul în Procuratura raionului Edineț, Vladimir Chistruga, a declarat apel, prin care a solicitat casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a-l recunoaște vinovat pe Roșca Nicolai, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, și prin aplicarea prevederilor 364¹ Cod procedură penală, a-i aplica pedeapsă cu închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

Totodată, a solicitat ai aplica în privința lui Roșca Nicolai măsura preventivă arestul, luându-l sub strajă din sala de judecată.

În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că prima instanță la aplicarea pedepsei nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale stabilite față de inculpatul Roșca Nicolai, la aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, nu a ținut cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, care anterior a fost condamnat și nu a recuperat în întregime prejudiciul cauzat părții vătămate Bîcu Maria.

3. Prin decizia din 08 septembrie 2021 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința în latura pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, cu excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, în privința inculpatului Roșca Nicolai, fiind dispusă executarea pedepsei de 2 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus luarea inculpatului Roșca Nicolai sub arest din sala de judecată.

Termenul executării pedepsei lui Roșca Nicolai s-a dispus a fi calculat din data de 08.11.2022.

În rest sentința a fost menținută fără modificări.

3.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, în urma verificării circumstanțelor cauzei în raport cu alegațiile apelantului, a conchis că, prima instanță neîntemeiat a dispus în partea stabilirii pedepsei cu închisoare, suspendarea condiționată a executării acesteia, menționând că soluția adoptată depășește dimensiunea atenuantă a circumstanțelor cauzei, și care nu dispune de o valență ce ar atrage intervenirea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei în cazul concret dedus judecării.

Instanța de apel a motivat că din circumstanțele cauzei și perspectiva criticilor privind greșita individualizare a pedepsei prin prisma prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, și modalitatea de executare a pedepsei aplicate inculpatului Roșca Nicolai, nu s-ar asigura realizarea scopului pedepsei. Or, Roșca Nicolai de mai multe ori a fost condamnat, inclusiv la pedeapsă neprivativă de libertate sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării ei, însă nu a tras concluziile necesare și nu a mers pe calea corijării, săvârșind cu intenție prezenta infracțiune, astfel, instanța de apel a conchis că, corijarea inculpatului Roșca Nicolai poate fi atinsă doar prin executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, după cum s-a stabilit prin sentință.

Totodată, a motivat că prima instanță la aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, urma să dea o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa stabilită.

4. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Natalia Uncu a declarat recurs ordinar în numele inculpatului Nicolai Roșca, invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului declarat a invocat că, la adoptarea deciziei, instanța de apel nu a ținut cont de principiul prevăzut în articolul 7 Cod de procedură penală, „*legalitatea procesului penal*”, fiind lezat și principiul stipulat în articolul 24 Cod de procedură penală, „*principiul contradictorialității în procesul penal*”.

A menționat că art.7 alin. (2) Cod de procedură penală, obligă instanțele judecătorești, să aplice reglementările internaționale în direct, dacă, în procesul judecării cauzei se va stabili că norma juridică națională ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

În acest sens, recurentul face referire la obligația instanțelor judecătorești prevăzută direct în art. 4 alin. (2) și art.8 alin. (1) din Constituție.

Indică recurentul că, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului constituie parte integrantă a sistemului legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca orice altă lege a Republicii Moldova cu deosebirea că Convenția are prioritate față de restul legilor interne care îi contravin. În caz de incompatibilitate dintre prevederile Convenției și legile interne, instanța trebuie să aplice direct prevederile Convenției, menționând acest fapt în hotărârea sa. Consideră recurentul că, prin excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, în ce privește suspendarea condiționată a executării pedepsei, au fost ignorate prevederile Convenției de către organele de drept.

5. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, *procurorul a depus referință* asupra recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia ca vădit neîntemeiat, motivând că instanța de apel nu a comis careva erori de drept, instanța de apel în baza prevederilor art. 61, 75 Cod de procedură

penală corect a individualizat pedeapsa.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

7. Din conținutul recursului declarat se constată că partea apărării invocă ca temei de drept, prevederile art. 427 alin. (1), pct.6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, *însă* critică modul în care instanța de apel a dispus stabilirea și executarea pedepsei, și solicită să fie aplicată o pedeapsă mai blândă, ceea ce se întvede la temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1), pct.10) Cod de procedură penală „*s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*”.

Recurentul consideră că instanța de apel a casat sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei penale, dispunând excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, considerând că decizia este neîntemeiată, pledând în continuare pentru menținerea soluției primei instanțe.

Cu referire la argumentele invocate, Colegiul penal conchide că instanța de apel, judecând cauza penală, a cercetat sub toate aspectele probele prezentate de părți și în mod obiectiv, ajungând la concluzia de a admite apelul procurorului și de a casa sentința în partea executării pedepsei inculpatului Roșca Nicolai.

Colegiul penal menționează că potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, Colegiul penal reamintește că, categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Deși la prima vedere gravitatea infracțiunii și termenul de pedeapsă stabilit de prima instanță, ar constitui motiv de aplicare și a prevederilor art. 90 Cod penal, Colegiul penal susține că soluția instanței de apel corespunde personalității inculpatului desfășurând clar din care considerente a concluzionat că nu este rațională aplicarea art. 90 Cod penal, în ce privește suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probațiune anumit.

Totodată, urmează de menționat, că suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde, pornind de la gravitatea infracțiunii comise și de personalitatea inculpatului.

Drept urmare, se atestă că instanța de apel întemeiat a reținut, că inculpatul nu este la prima încălcare a legii penale, anterior a fost condamnat de mai multe ori, inclusiv la pedeapsă neprivativă de libertate, cât și la pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării ei (f.d.143-144, vol.III), însă nu a tras concluziile necesare și nu a mers pe calea corijării, săvârșind cu intenție infracțiune imputată în prezenta cauza penală.

În asemenea situație, instanța de apel corect a constatat că pentru a atinge scopul Legii penale de restabilire a echității sociale, urmează a se interveni prompt, cu aplicarea unor pedepse reale cu executare, pentru ca inculpatul, precum și alte persoane să-și facă concluziile de rigoare, că faptele social periculoase sunt supuse răspunderii penale, inclusiv și cu închisoarea pentru a nu fi admise pe viitor săvârșirea unor astfel de fapte prejudiciabile, calificate ca infracțiuni.

Prin urmare, Colegiul penal menționează că nu pot fi reținute argumentele apărării prin care se invocă că nu au fost respectate prevederile articolului 7 Cod de procedură penală, „*legalitatea procesului penal*”, și a fost lezat principiul stipulat în articolul 24 Cod de procedură penală, „*principiul contradictorialității în procesul penal*”, normele menționate fiind respectate de către instanța de apel și întemeiat a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura doar prin izolarea inculpatului de societate, ori pedepsele non-privative aplicate inculpatului anterior nu au adus la atingerea scopului pedepsei penale, la corectarea inculpatului și prevenirea de comiterea de noi infracțiuni.

Astfel, Colegiul penal conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei a acordat deplină eficiență prevederilor art., art.7, 61, 75-78 Cod penal.

În acest context, concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele Legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Natalia Uncu în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art.432 alin. (2), pct.4) Cod de procedură

penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Natalia Uncu în interesele inculpatului Roșca Nicolai, împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală în privința lui Roșca Nicolai Dmitri, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 12 septembrie 2023.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Sergiu Daguța

Ghenadie Eremciuc

Notă: Din motivul imposibilității semnării deciziei motivate de către judecătorul Ion Guzun, din cauza aflării în concediul de odihnă de la 14 august 2023 și demisiei lui din funcție de la 25 august 2023, prezenta decizie motivată este semnată de către Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție, judecătorul Viorica Puica, în conformitate cu prevederile art. 339 alin.(8) Cod de procedură penală.